

§ 162

Ledamoten Sinikka Vepsäs motion om slopande av bastuprojektet vid Fölisöns badhus

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Sinikka Vepsä understödd av ledamoten Titta Hiltunen föreslog att ärendet ska återremitteras för ny beredning med följande motivering:

Enligt stadens förslag gäller bastuprojektet hela området. I verkligheten påverkas dock endast kvinnornas strandområde. Nästan 80 % av badhusets besökare är kvinnor. Bastuprojektet leder till att kvinnornas område närapå halveras. I mitt återremissförslag föreslår jag att staden söker en ny plats för bastuprojektet.

12 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ledamoten Sinikka Vepsäs förslag om återremiss

Ja-röster: 60

Mukhtar Abib, Mahad Ahmed, Tarik Ahsanullah, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinälöoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Coel Thomas, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 20

Hilkka Ahde, Pentti Arajärvi, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Laura Finne-Elonen, Sandra Hagman, Joel Harkimo, Titta Hiltunen, Jukka Järvinen, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Kimmo Niemelä, Petrus Pennanen, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Erkki Tuomioja, Sinikka Vepsä

Blanka: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Ajak Majok, Petra Malin, Hannu Oskala

Frånvarande: 1

Suldaan Said Ahmed

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Hemställningskläm

Ledamoten Sinikka Vepsä understödd av ledamoten Hilkka Ahde föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att bygga bastun på en flack sluttning bakom gavelstaketet på herrarnas sida, där bastun ryms.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

13 omröstningen

Ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 28

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Laura Finne-Elonen, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Ville Jaloaara, Jukka Järvinen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Ajak Majok, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Kimmo Niemelä, Petrus Pennanen, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 17

Mukhtar Abib, Tarik Ahsanullah, Juha Hakola, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Sini Korpinen, Heimo Laak-

sonen, Minna Lindgren, Otto Meri, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Elina Valtonen

Blanka: 39

Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Minja Koskela, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Coel Thomas, Aino Tuominen, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yarnar

Frånvarande: 1

Suldaan Said Ahmed

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att bastuprojektet vid Fölisöns badhus slopas och att man letar efter en ny plats för bastun på ön eller på en annan strand.

Stadsstyrelsen tillstyrker inte förslaget om att slopa Fölisöns bastuprojekt utan anser att beredningen av reserveringen för bastun och det arrendeavtal som görs senare ska fortsätta enligt planerna. Det hör till

stadsstyrelsens näringslivssektionens befogenheter att besluta om områdesreserveringen.

I reserveringen och det arrendeavtal som eventuellt tecknas senare antecknas tillräckliga villkor om bastuns verksamhet, genomförandeplanering och bastuns närmiljö. På så sätt säkerställs att bastuprojektet inte riskerar områdets skyddsmål eller fortsättningen av badstrands- och vinterbadverksamheten. I samband med reserveringsbeslutet kan näringslivssektionen bedöma den plats som har anvisats för bastun och vilken av de två projektplanerna i sista skedet är lämpligare för den kulturhistoriskt värdefulla miljön.

Efterfrågan på bastuplatser har ökat i Helsingfors under de senaste åren. För att svara på efterfrågan ordnade staden i somras ett ansökningsförfarande som omfattade tre bastubyggplatser i Sandudden, på Fölisön och i Tarvo. Ansökningsförfarandet som gällde bastubyggplatserna var öppet för alla, priserna fastställdes i förväg och valet av dem som bygger bastun sker enligt kvalitativa kriterier. Sex sökande deltog i förfarandet som gällde bastuplatserna på Fölisön och av dem valdes två till fortsatta förhandlingar.

De platser som var med i det första ansökningsförfarandet valdes ut på den grunden att där finns bastuplatser som redan är planlagda. Nya bastuplatser har kartlagts med tanke på kommande reserveringar även i områden där det behövs en detaljplaneändring. Enligt specialvillkoren för ansökningsförfarandet ska byggnaden och den planerade verksamheten passa in i den kulturhistoriskt värdefulla miljön. I planen ska man beakta områdets betydande naturvärden och kompatibiliteten med verksamheten på badplatsen och det allmänna rekreativområdet.

På Fölisön finns en badstrand som staden upprätthåller och som är en av två nudiststränder i Helsingfors. Vid badstranden finns skilda, omgärdade områden för kvinnor och män. På vintern upprätthåller Seurisaaren Uimarit ry en vinterbadplats på badstranden. Antalet besökare vid badstranden på sommaren är relativt lågt jämfört med andra badstränder som staden upprätthåller. Strandens yta är rätt stor och kunde betjäna ett större antal användare på ett hållbart sätt.

För Fölisön gäller en detaljplan från år 2004. Badhusområdet upptas som ett kulturhistoriskt värdefullt område där byggnader för omklädningsrum, staket och övriga byggnader i området bör bevaras. Ändrings- och reparationsarbeten ska genomföras på så sätt att områdets kulturhistoriska värde bevaras. På området får byggas en bastu som betjänar badhusverksamheten och vars dimensioner och material passar in i den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Både tjänsten detaljplaneläggning och stadsmuseet anser att de ändringar som möjliggörs i an-

sökningskriterierna är i enlighet med detaljplanen och inte minskar badhusområdets värde. Enligt detaljplanen är det inte möjligt att placera bastubyggnaden någon annanstans på Fölisön än på badhusets område.

Det område som anvisas för bastun utgör ca en femtedel av badhusets område. Den planerade bastun ligger bakom berget i områdets södra del och ett tillräckligt stort område för badhuset kvarstår. Både på männens och kvinnornas sida bevaras sandstrand, strandklippor och lugna vistelseplatser. Den personliga integriteten hos badhusets nuvarande användare har beaktats i ansökningskriterierna på så sätt att badhusets och bastuns område ska skiljas från varandra med ett staket som byggs på gränsen av arrendeområdet.

Stadsmiljönämnden och kultur- och fritidsnämnden har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Om stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad i enlighet med förslaget är meningen att reserveringen av området ska föreläggas stadsstyrelsens näringslivssektion i juni.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 18.05.2022 § 135

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet förslag av ordföranden.

01.06.2022

Ärende/25

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 352

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

09.05.2022 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että esittelijän perusteluiden kolmannesta kappaleesta poistetaan teksti: "ehdotusta naisten ja miesten alueiden vaihtamisesta keskenään".

Palautusehdotus:

Marcus Rantala: Kaupunginhallitus palauttaa aloitteen niin, että Seura saaren saunapaikan hanke ei etene valitulla varausalueella. Sauna hankkeen mahdollinen toteutuminen Seura saaren vaatii uuden varausalueen, joka ei pienennä uimalan nykyistä aluetta.

Marcus Rantalan palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

02.05.2022 Pöydälle

Esittelijä
kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot
Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 01.03.2022 § 116

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta ei puolla Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumista ja esittää, että saunapaikan hakuprosessia jatketaan suunnitellusti siten, että varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjataan riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen. Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuintikäytön jatkumista.

Taustaa

Saunapaikkojen kysyntä on Helsingissä viime vuosina kasvanut ja kysyntään vastatakseen kaupunkiympäristön toimialan tontit-yksikkö on järjestänyt kesällä 2021 avoimen haun koskien kolmea saunan rakennuspaikkaa keskeisiltä rantapaikoilta: Hietaniemi, Seurasaari ja Tarvo. Hakumenettelyyn osallistui Seurasaaren osalta 6 hakijaa, joista kaksi valittiin loppuvuodesta käytyihin jatkoneuvotteluihin. Arviointiryhmä on päättänyt saunapaikkojen varauksensaajiksi esitettävän tahot ja saunapaikkahaun varauksensaajia koskeva esitysehdotus on tämän kokouksen asialistalla.

Kaupunkiympäristön toimiala on kartoittanut mahdollisia saunapaikkoja osana selvitystä uusien toimintojen paikoista Helsingin rantareiteillä (Kaupunkiympäristön aineistoja 2019:7) yhteistyössä kaupunginkansli-
an elinkeino-osaston ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa sekä voimassa olevista asemakaavoista, että tulevaisuudessa kaavoitettavilta alueilta. Edellä mainitut kolme paikkaa valikoituivat ensimmäiseen saunapaikkahakuun, sillä niissä oli jo valmiiksi kaavoitettu saunapaikka.

Seurasaarella on voimassa asemakaava nro 11130 vuodelta 2004. Seurasaaren uimalan käytössä oleva alue on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi (VV/s), jolla sijaitsevat pukusuojarakennukset, aidat ja muut rakennelmat on säilytettävä. Muutos- ja korjaukset on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Lisäksi alueelle saa rakentaa uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan.

Uimalaan pyrittiin toteuttamaan saunaa kaupungin omana hankkeena vuonna 2009, mutta hanke jouduttiin perumaan johtuen kaupungin taloudellisesta tilanteesta.

Helsingin merellisen strategian 2030 (kaupunginhallitus 11.3.2019 § 188) mukaisesti kaupunki haluaa edistää rantojen palveluiden kehittä-

mistä sekä edellytyksiä uusien merellisten palveluiden synnylle. Merellisiä virkistyskohteita suunnitellaan siten, että jokainen helsinkiläinen pääsee nauttimaan niistä. Myös Helsingin uudessa kaupunkistrategiasa 2021-2025 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021 § 293) mainitaan, että ”Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan kunnianhimoisesti merellisiä yhteyksiä, rantareittejä, laitureita ja tukikohtia parantaen sekä merellistä yrittäjyyttä edistäen.” Edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti saunapaikkojen hakumenettelyn järjestäminen oli myös kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit –palvelun vuoden 2021 toimintasuunnitelmassa.

Uimarannan nykyinen toiminta

Seurasaarella toimii kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan ylläpitämä uimaranta, joka on Helsingin kahdesta nudistirannasta toinen. Seurasaaren uimarannalla on naisille ja miehille erilliset, aidatut alueet. Seurasaaren uimarannalla käyntimäärät ovat vuosien 2018 – 2020 aikana vaihdelleet 2 000 – 7 000 käyntikerran välillä. Seurasaaren uimarantaa voidaan käyntikertatilastojen valossa pitää käyntimääriltään pienenä uimarantana, koska Helsingissä 15 uimarantaa, jossa on enemmän käyntikertoja kuin Seurasaaren uimarannalla. Kesäkäytön lisäksi Seurasaaren talviuintipaikalla oli vuonna 2021 yhteensä noin 9 000 käyntikertaa. Seurasaaren talviuintitoiminnasta vastaa Seurasaaren Uimarit ry.

Uimarantaa hoitavien työntekijöiden mukaan Seurasaaren uimarannalla on uskollinen kävijäkuntansa, jolle ranta on tärkeä hyvinvoinnin lähde. Toisaalta henkilökunnan näkemykset tukevat ajatusta siitä, että pinta-alaltaan varsin laaja ranta voisi kestäväällä tavalla palvella laajempaa käyttäjäkuntaa.

Liitteenä 2 on havainnekuva uimalan alueesta saunaa varten osoitettava alueesta.

Saunaa varten osoitettava alue on noin viidesosa uimalan alueesta. Suunniteltu sauna jäisi alueen eteläosan kallion taakse ja uimalalle jää edelleen riittävän suuri alue. Sekä miesten että naisten puolelle jää hiekarantaa, rantakallioita ja rauhallisia oleskelupaikkoja.

Hakumenettely ja hankkeen valmistelu

Tontinluovutusta koskevien linjausten (kaupunginhallitus 1.4.2019 § 220) mukaisesti tonttien varaajien valinta tapahtuu pääsääntöisesti avoimella hakumenettelyllä tai kilpailulla ja tämän vuoksi myös nämä saunapaikat on päätetty laittaa kaikille avoimeen hakuun, jossa vuokrat on ennalta määriteltä ja toteuttajien valinta tapahtuu laadullisin kriteerein.

Saunapaikkojen haun ensisijaisena tavoitteena on ollut, että toiminnan tulee edistää Seurasaaren virkistyskäyttöä ja täydentää uimalan palveluntarjontaa säilyttäen myös uimalan nykyiset toiminnot. Hakumenettelyn arviointikriteereissä on lisäksi painotettu saunapalveluiden tarjoamista yleiseen käyttöön. Saunatoiminta vahvistaisi myös uimarannan nykyisiä palveluita ja lisäisi sen tunnettavuutta, jonka myötä nykyistä useampi helsinkiläinen tai matkailija voisi löytää nykyisin suljetuksi mielletystä uimala-alueesta virkistyspaikan.

Saunapaikkojen haun reunaehtoina rakennuksen ja suunnitellun toiminnan tulee sopia kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön ja suunnitelmassa tulee ottaa huomioon alueen merkittävät luontoarvot sekä yhteensopivuus uimalan ja yleisen virkistysalueen toiminnan kanssa.

Uimalan nykykäyttäjien (mm. naturistien) yksityisyys on huomioitu hakumenettelyn vaatimuksissa siten, että uimalan ja saunan alue tulee erottaa toisistaan vuokra-alueen rajalle rakennettavalla, uimalan nykyiseen aitaan yhteensopivalla aidalla tai käyttäen purettavia aidan osia. Muutokset tulee tehdä alueen kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen. Hakumenettelyä on valmisteltu laajassa yhteistyössä, jossa mukana on ollut tontit-yksikön lisäksi mm. kaupunginmuseon, rakennusvalvonnan, kaavoituksen sekä kaupunkitila- ja maisemasuunnittelun edustajia.

Hakuilmoitus Seurasaaren osalta kokonaisuudessaan on lausuntoesityksen liitteenä 3.

Sauna on voimassa olevan asemakaavan mukainen

Seurasaaren asemakaava on vuodelta 2004. Kaava valmisteltiin tällöin normaalin kaavoitusprosessin mukaisesti siten, että asemakaavaluonnos asetettiin viralliseksi määräajaksi nähtäville ja kaavaluonnoksesta toimitettiin asianosaisten (mm. naapurikiinteistöjen omistajien ja maanvuokralaisten sekä alueen merkittäviä toimijoiden) kuuleminen. Kaavan sisältö määräyksineen on edelleen ajankohtainen eikä kaavan uusimiseksi ole tullut aloitteita.

Vuonna 2009 suunnitellun kaupungin saunahankkeen toteutumatta jääminen ei myöskään johtunut asemakaavasta tai merkinnyt asemakaavan tavoitteista luopumista.

Asemakaava sallii uimalan muutos- ja korjaustyöt sillä ehdolla, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Asemakaavoitus ja kaupunginmuseo ovat katsoneet, että hakumenettelyn kriteereissä mahdollistetut muutokset ovat asemakaavan mukaisia eivätkä heikennä uimala-alueen arvoa.

Seurasaaren alueella asemakaava ei mahdollista saunarakennuksen sijoittamista muualle kuin uimalan VV/s- merkitylle alueelle. Seurasaaren muilla alueilla on puistomerkinnät VP/s ja VP-1/s. VP/s-alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas kansanpuisto, jota tulee hoitaa siten, että alueen ja rakennuskannan kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Kansanpuistoajalta periytyvät rakennukset, tiet, polut ja puistorakennelmat kuten siltarakennelmat, portaat, muurit, kaivot ja laiturit tulee säilyttää ja mahdollisuuksien mukaan palauttaa. VP-1/s-alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas museotoimintaa ja virkistystä palveleva puistoalue, jolle saa siirtää museorakennuksia ja rakentaa museotoimintaan liittyviä kevyitä rakennelmia. Aluetta tulee hoitaa ympäristöön sopivalla tavalla. Aluetta ei saa aidata. Määräysten lisäksi VP/s ja VP-1/s-alueilla on eri osa-alueiden hoitoa ohjaavia merkintöjä s-1, s-2, s-3 ja s-4.

Läntiseen ja Itäiseen Pukkisaareen (merkintä VP-2/s) saa siirtää museorakennuksia ja rakentaa museotoimintaan liittyviä kevyitä rakennelmia, jotka sopivat ympäristöön ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemaan. Pukkisaarissa ei ole kunnallistekniikkaa ja saariin on hankalat kulkuyhteydet, minkä takia Pukkisaaret eivät ole saunahankkeelle sopiva paikka ilman kaupungin suuria kunnallisteknisiä ym. investointeja.

Käsittely

01.03.2022 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: Esitän, että lausuntoehdotus muutetaan muotoon:

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että Seurasaaren saunapaikan hanke ei etene valitulla varausalueella. Saunahankkeen mahdollinen toteutuminen Seurasaaren vaatii uuden varausalueen, joka ei pienennä uimalan nykyistä aluetta.

Kannattaja: Marleena Isomaa

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Silja Borgarsdottir Sandelinin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Tarik Ahsanullah, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Arvind Ramachandran, Risto Rautava, Laura Risänen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 2

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa

Tyhjä: 2

Amanda Pasanen, Katri Penttinen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 2 (2 tyhjää).

15.02.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elina Kuikanmäki, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34008
elina.kuikanmaki(a)hel.fi
Taina Niemeläinen, kiinteistöasiantuntija, puhelin: 310 27335
taina.niemelainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 15.02.2022 § 34

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Seurasaaren saunahankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia siihen, että nyt varsin vähällä käytöllä olleen uimarannan tunnettavuus lisääntyy ja käyttäjämäärät kasvavat. Toisaalta saunahanke on herättänyt huolta siitä, miten ainutlaatuinen miljöo ja uimarannan yhteisöllisyys turvataan jatkossa. Jos saunapaikan hakuprosessia jatketaan, tulee varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjata riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen. Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuuintikäytön toteutumista. Kaikki rannan nykykäytön muodot jatkuvat saunahankkeen toteutuessakin. Jotta naisille varattu alue on riittävän suuri, pitää harkita naisten ja miesten alueiden vaihtamista keskenään. On tarpeellista myös pohtia, onko saunalle nyt osoitettu sijainti ylipäätään optimaalisin vaihtoehto.

Saunapaikkojen kysyntä on Helsingissä viime vuosina kasvanut, ja kaupunki vastaa kysyntään tarjoamalla kolmea uutta saunatonttia keskeisiltä rantapaikoilta, joista yksi on Seurasaaren saunapaikka. Hakumenettelyyn osallistui Seurasaaren osalta 6 hakijaa, joista kaksi valittiin loppuvuodesta käytyihin jatkoneuvotteluihin. Arviointiryhmä on päät-

tänyt saunapaikkojen varauksensaajiksi esitettävän tahot. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä pitäisi vielä arvioida, olisiko yhteisöllisyyttä ja saunaperinnettä painottava hanke sopivampi kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen. Yleiseen käyttöön tulevien saunojen yhteyteen on mahdollista toteuttaa myös pienimuotoista kahvila- ja ravintolatoimintaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo saunatoiminnan vahvistavan uimarannan tunnettavuutta kaupunkilaisten keskuudessa ja siten lisäävän sen käyttöä ja laajentavan käyttäjäkuntaa. Sauna kahviloineen on myös toivottu lisä Seurasaaren suosittuun rantareitin palveluihin.

Seurasaassa toimii kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ylläpitämä uimaranta. Seurasaaren uimaranta on Helsingin kahdesta nudistirannasta toinen. Seurasaaren uimarannalla on naisille ja miehille erilliset, aidatut alueet. Uimala on yhteiskäytössä keskiviikkoisin ja sunnuntaisin, jolloin uima-asua on käytettävä. Uima-asua edellyttävät vuorot on todettu suosituiksi ja niiden laajentavan uimarannan kävijäkuntaa. Uimarantaa hoitavien työntekijöiden mukaan Seurasaaren uimarannalla on uskollinen kävijäkuntansa, jolle ranta on tärkeä hyvinvoinnin lähde. Toisaalta henkilökunnan näkemykset tukevat ajatusta siitä, että pinta-alaltaan varsin laaja ranta voisi kestäväällä tavalla palvella laajempaa käyttäjäkuntaa.

Saunapaikkojen haun ensisijaisena tavoitteena on ollut, että toiminnan tulee edistää Seurasaaren virkistyskäyttöä ja täydentää uimalan palvelutarjontaa. Hakumenettelyn arviointikriteereissä on painotettu saunapalveluiden tarjoamista yleiseen käyttöön. Saunatoiminta vahvistaisi myös uimarannan nykyisiä palveluita ja lisäisi sen tunnettavuutta, jonka myötä nykyistä useampi helsinkiläinen tai matkailija voisi löytää nykyisin suljetuksi mielletystä uimala-alueesta virkistyspaikan.

Seurasaaren uimarannalla käyntimäärät ovat vuosien 2018–2020 aikana vaihdelleet 2 000 – 7 000 käyntikerran välillä. Seurasaaren uimarantaa voidaan käyntikertatilastojen valossa pitää käyntimääriltään pienenä uimarantana, koska Helsingissä on 15 uimarantaa, joissa on enemmän käyntikertoja kuin Seurasaaren uimarannalla. Kesäkäytön lisäksi Seurasaaren talviuintipaikalla oli vuonna 2021 yhteensä noin 9 000 käyntikertaa. Seurasaaren talviuintitoiminnasta vastaa Seurasaaren Uimarit ry. Tilastojen valossa voidaan todeta, että pandemia-aika on kasvattanut myös Seurasaaren uimarannan kävijämääriä.

Seurasaassa on voimassa asemakaava vuodelta 2004, ja silloin tehdyt linjaukset ovat edelleen asianmukaiset. Seurasaaren uimalan käytössä oleva alue on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi, jolla muutos- ja korjaustyöt on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Kaavan mukaan alueelle saa rakentaa

uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan.

Asemakaavan mukaan uimalan rakennukset, aita ja rakennelmat on säilytettävä. Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoitus katsoo, että saunahankkeessa esitetyt muutokset ovat asemakaavan mukaisia. Eteläosan aidan siirtäminen tai uudelleen rakentaminen vanhan mallin mukaan ei heikennä uimala-alueen arvoa.

Helsingin merellisen strategian mukaisesti kaupunki haluaa edistää rantojen palveluiden kehittämistä. Saunapaikkojen vuokralaisten ja toteuttajien valinnassa on käytössä kaikille avoin hakumenettely ja vuokrat on ennalta määritelty. Saunapaikat luovutetaan jatkoneuvottelujen perusteella 30 vuoden vuokrasopimuksilla. Kaupungin vakiintuneiden tontinluovutusehtojen lisäksi huomioidaan kunkin kohteen erityispiirteet.

Lausunnon valmistelua on tehty yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Käsittely

15.02.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli erityissuunnittelija Minttu Perttula. Asian-tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Veronika Honkasalo: Korvataan toinen kappale kokonaan seuraavalla kappaleella:

”Seurasaaren saunahankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia siihen, että nyt varsin vähällä käytöllä olleen uimarannan tunnettavuus lisääntyy ja käyttäjämäärät kasvavat. Toisaalta saunahanke on herättänyt huolta siitä, miten ainutlaatuinen miljöö ja uimarannan yhteisöllisyys turvataan jatkossa. Jos saunapaikan hakuprosessia jatketaan, tulee varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjata riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen. Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuuintikäytön toteutumista. Kaikki rannan nykykäytön muodot jatkuvat saunahankkeen toteutuessakin. Jotta naisille varattu alue on riittävän suuri, pitää harkita naisten ja miesten alueiden vaihtamista keskenään. On tarpeellista myös pohtia, onko saunalle nyt osoitettu sijainti ylipäätään optimaalisin vaihtoehto.”

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Vastaehdotus 2:

Veronika Honkasalo: Lisäksi lisätään kolmannen kappaleen lauseen "Arviointiryhmä on päättänyt nyt saunapaikkojen varauksensaajiksi...." jälkeen seuraavaa lause: "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä pitäisi vielä arvioida, olisiko yhteisöllisyyttä ja saunaperinnettä painottava hanke sopivampi kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Vastaehdotus 3:

Hilkka Ahde: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla Seurasaaren saunahankkeen toteuttamista voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumista ko. alueelle ja esittää etsittäväksi saunalle uutta paikkaa esimerkiksi Pukkisaariin, joihin kaavan mukaan "saa siirtää museorakennuksia ja rakentaa museotoimintaan liittyviä kevyitä rakennelmia"

Voimassa olevassa vuoden 2004 asemakaavassa 11130 uimarannalla on merkintä VV/s: "Uimaranta-alue. Kulttuurihistoriallisesti arvokas uimaranta-alue. Pukusuojarakennukset, aidat ja muut rakennelmat on säilytettävä. Muutos- ja korjaustyöt on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Alueelle saa rakentaa uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan."

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että 1000 neliömetrin lohkaus uimarannasta vaarantaa ainutlaatuisen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön suojelemisen. Vuonna 1906 perustetun, naturistirantana toimivan uimalan käyttö on runsasta ja palvelee myös talviuimareita. Se on perustamisestaan asti lunastanut paikkansa rauhallisena ja turvallisena uimapaikkana myös naisille. Uimalan aidatun alueen sisälle uskaltautuu sellainenkin henkilö, jolle yleiselle uimarannalle meno on syystä tai toisesta ylivoimaista. Siellä kukin voi olla omana itsenään, ilman tuijotusta ja epämurkavaa huomiota tai häirintää.

Naisten puolella kävijöitä on runsaasti, joten kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että naisten alueesta suunniteltu lohkaus polkee pahasti juuri naisten oikeuksia. Hanke pienentäisi naisten puoleista ranta-aluetta varjoisine männikköineen käytännössä puoleen nykyisestä. Saunalta jäljelle jäävä alue olisi pääasiassa jyrkkää kalliorinnettä, jolla ei ole mahdollista oleskella turvallisesti.

On aika ilmeistä, että suunniteltu sauna oheispalveluineen muuttaisi täysin uimalan luonteen ja siten koko alueen käytön. Vaarana on, että se tekisi naistenpuolen nykyisenlaisen käytön mahdottomaksi. Lisäksi rauhallinen, ainutlaatuinen luontokohde vastapäätä suojeltua lintujen

pesimäsaarta ja perinteinen arvokas kokonaisuus tuhoutuisi peruuttamattomasti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta huomioi lausunnossaan myös sen, että uimalan kävijät eivät katso tarvitsevansa eivätkä halua saunaa uimalaan. Ei edes erittäin runsas ja aktiivinen talviuintiväki. Vanha, saunan mahdollistava kaava tehtiin lähes kaksikymmentä vuotta sitten ilman perusteellista pohdintaa ja keskustelua. Aikoinaan ei myöskään nähty luonnon itseisarvoa parantavan virkistykseen lähteenä siten kuin tänä päivänä.

Kannattaja: Mahad Ahmed

Veronika Honkasalon vastaehdotuksesta 1 ja Hilikka Ahteen vastaehdotuksesta 3 äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

Lopuksi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesta lisäyksestä äänestettiin erikseen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Ei-ehdotus: Hilikka Ahteen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 11

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Nina Miettinen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 2

Hilikka Ahde, Mahad Ahmed

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Tässä äänestyksessä Veronika Honkasalon vastaehdotus 1 voitti Hilikka Ahteen vastaehdotuksen 3 äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 4

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 9

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 4 - 9.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 5

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo

Tyhjä: 3

Outi Alanko-Kahiluoto, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen

Poissa: 0

Äänten mentyä tasan 5 - 5 (3 tyhjää) puheenjohtajan ääni ratkaisi, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

01.02.2022 Pöydälle

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Minttu Perttula, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi